

PAZAR**ORHAN BURSALI****Ulus Devlet ve Kapitalizm**

Haberi okuyunca güldüm! "*Bu ne lahana turşusu!*" diyesim geldi!

Cumhuriyet'in 12 Haziran tarihli haberinde, Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün (SIPRI) son raporuna göre, 2006 yılında dünyada askeri harcamalar 1 trilyon 204 milyar dolara ulaştı. (ABD: 528.7 milyar \$)

Daha önemlisi: Son 10 yılda bu harcamalar yüzde 37 arttı!

Dünyanın yükselen ekonomileri **Çin** ve **Hindistan**, 2002'den beri en çok silah satın alan iki ülke!

"*Askeri harcamaların hükümetlerin sosyal alanlara daha fazla kaynak aktarmalarına olanak sağlayacak şekilde azalma*" olasılığı ise azmış!

Oysa son 17 yılda "**dehşet dengesi**" çökmüş, dünya topyekûn savaş korkusunu atlatmış ve rahatlamış! Tek kutuplu bir dünya kurulmuş, küreselleşme ile ticaret yapma ve ekonomi ön plana çıkmış ve ülkeleri "*yönetmeye*" başlamış!

O halde, hele son 10 yılda, küreselleşmenin tam ekonomik patlama yaşadığı bir dönem içinde, bu silahlanma artışı niye ki?!!

***

"*50 yıl önce, bayrakların, sınırların, ulusal marşların ve paraların dörtte üçü yoktu.*" **Juan Enriquez**, "*Gelecek Peşininde*" kitabında bu saptamayı yapar. Yani bugün sayıları 200'ü aşan "*ulus devletlerin*" dörtte üçü, son 50 yıl içinde kuruldu! Bugün BM'ye göre 184 devlet var, fakat bu rakam bazı kaynaklara göre 203'e kadar çıkıyor!

1980'den, yani küreselleşmenin içinde yaşadığımız neoliberal yeni dalgasının başlangıcından, hele 1990 Sovyetlerin çöküşünden sonra onlarca yeni ülke-devlet ortaya çıktı; sırada bekleyen daha pek çokları var!

"**Yok olma**" değil, "**var olma çağı**" sürüyor!

Kapitalizm, Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarıyla birlikte, durmadan yeni devletlerin doğuşuna yol açtı!

İkinci Dünya Savaşı sonrası ise kapitalizm klasik **sömürgeciliği** aslında tamamen tasfiye etti!

Bu noktada bir saptama yapalım: *Kapitalizmin küreselleşmesiyle, modern devletlerin artışı arasında paralel bir ilişki var!*

Küreselleşme, (yarı aydın liberallerin bizim gibi ülkelere yutturmaya çalıştığı gibi) ulus devletlerin sonunu getirmedir.

AB gibi bölgesel işbirlikleri veya birleşmiş ülkeler girişimleri ayrı bir tartışma konusu. AB bile bir açıdan, etnik ve kültürel korumacılığıyla "*uluslaşmayı*" teşvik eden **asimetrik bir politika** sahibi!

***

Peki neden böyle?

Bunu kapitalizmin ve küreselleşmenin **doğasında** aramak gerekir.

1) **Ticaretin**, büyümenin, etkinlik artırmanın en iyi ortamı, henüz ulus devletlerin varlığını hem de artırarak sürdürmesinde! Küresel kapitalizm, her yeni ulus devletle, yeni bir genişleme alanı, nefes alacağı yeni bir territorial kazanıyor! Bu saptamadan yola çıkarak: Küresel kapitalizme en iyi olanağı ulus devletlerin varlığı sağlıyor. Bölgesel ekonomik işbirlikleri de, bir "**yeni tipte üst ulus devlet modeli**" olarak, küresel kapitalizme daha büyük fırsatlar yaratıyor olabilir veya yaratıp yaratmayacağını denendiği bir laboratuvar olarak görülebilir!

2) Bu bağlamda, yine **çok büyük ve önemli bir üretim sektörü** olan silah-askeri sanayinin varlığını artırarak sürdürebilmesinin en uygun ortamı, ulus devletlerdir... (AB gibi, ekonomik ve siyasi işbirliği alanlarında, askeri harcamalardaki artış oranı hızının, diğerlerine göre azalması beklenebilir.)

3) Kapitalizmin ana varoluş nedeni, varlığını sürdürme koşulu, rekabettir! Rekabetin olmadığı veya ortadan kalktığı

koşullarda, kapitalizmin varlığından söz etmemiz mümkün olmayabilir!

- 4) Rekabet ise ulus devletlerin varlığını ve üstelik **farklı ekonomik** gelişmişlik düzeylerini şart koşuyor! (Eşit olmayan gelişme) Bu farklılık, kapitalizmin kendini yenileme ve rekabeti bir üst düzeyde sürdürme olanağı veriyor!
- 5) Bütün bunlardan bir çıkarsama yapmama izin verin: Kapitalizm, küresel kapitalizm, ulus devletler çağının üretim veya egemenlik biçimidir. **Ulus devletlerin ortadan kalkması, kapitalizmin de sonunu getirebilir!** Veya, kapitalizmin, klasik anlamından çıkıp başka bir biçime (ekonomik ve üretim ilişkilerine!) dönüşmesini gerektirebilir!

Dünyayı doğru anlayabilmemiz gerekli! Türkiye ile dünya ilişkisini anlayabilmek için de!

obursali@cumhuriyet.com.tr.

-- eHaberci --

-- Gizle --